

Handläggare
Agneta Nylöf
Telefon: 08-508 25 415**Till**
Socialnämnden
2022-04-26**Remiss av Barnets bästa vid fortsatt vård enligt
LVU - Utredning som ett led i socialutskottets
beredning av fråga om ändring i LVU**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS Dnr 2022/274

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen avseende författningsförslag i utredningen Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Fredrik Jurdell
socialdirektörVeronica Wolgast Carstorp
bitr. förvaltningschef**Sammanfattning**

Kommunstyrelsen har översänt remiss av författningsförslag i utredningen Barns bästa vid fortsatt vård enligt LVU till socialnämnden för yttrande. I förslaget föreslås ändringar i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och socialtjänstlagen (2001:453), SoL, genom att principen om barnets bästa stärks i samband med att LVU-vårdens upphörande ska prövas i två steg, genom att en ny grund för vård enligt LVU införs, genom att socialnämnden ska fatta ett särskilt beslut om den finner att grunden för den fortsatta vården ska ändras, genom att socialnämnden – om vården ska fortsätta med stöd av den föreslagna nya grunden för fortsatt vård – ges en skyldighet att revidera vårdplanen, genom att det i lagen införs bestämmelser där möjligheten att begära en hemtagningsutredning regleras och begränsas, genom att bestämmelsen om flyttningsförbud tas bort i LVU och flyttas till SoL samt genom att lagens namn ändras och barnet förs in i lagtexten.

Förvaltningen instämmer med utredningens förslag till lagändringar i alla dess delar. Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt att socialnämnden ska yttra sig över remiss av författningsförslag i utredningen Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU. Yttrande ska också inhämtas från Stadsledningskontoret, Farsta stadsdelsnämnd, Hasselby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp den 20 april 2021. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 21 april 2021.

Ärendet

I utredningen föreslås ändringar i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Ändringarna som föreslås gälla är följande.

- LVU-vårdens upphörande ska prövas i två steg.
- En ny grund för fortsatt vård enligt LVU ska införas.
- Socialnämnden ska fatta ett särskilt beslut om den finner att grunden för den fortsatta vården ska ändras.
- Socialnämnden – om vården ska fortsätta med stöd av den föreslagna nya grunden för fortsatt vård – ges en skyldighet att revidera vårdplanen.
- I lagen införs bestämmelser där möjligheten att begära en hemtagningsutredning regleras och begränsas.
- Flyttningsförbudet tas bort i LVU och flyttas till SoL.
- Lagens namn ändras och barnet förs in i lagtexten.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Utredningen lämnar förslag som innebär att prövningen av vårdens upphörande ska genomföras i två steg. Under den första delen av prövningen ska socialnämnd eller domstol pröva om förutsättningarna för vård enligt 2 eller 3 § LVU finns och om de omständigheter som motiverade vården har förändrats på ett varaktigt och genomgripande sätt. Om den prövningen leder till att förutsättningar för vård enligt 2 eller 3 § LVU fortfarande finns, eller att omständigheterna som motiverade vården inte har

förändrats på ett varaktigt och genomgripande sätt, ska vården inte upphöra. Prövningen ska i så fall stanna redan efter det steget och vården ska fortsätta. Om resultatet av prövningen däremot blir att förutsättningarna för vård enligt 2 eller 3 § LVU inte längre finns går prövningen vidare till det andra steget. I det andra steget – som utgör en ny grund för fortsatt vård enligt LVU – ska socialnämnd eller domstol pröva om det finns en risk för att barnets hälsa eller utveckling allvarligt skadas om vården upphör. Vid den bedömningen ska vad som bedöms vara bäst för barnet vara avgörande och denna prövning kan därför utmynna i ett beslut om att vården enligt LVU ska fortsätta därför att det bedöms vara det bästa för barnet.

Utredningen föreslår att det införs en ny grund för fortsatt vård enligt LVU och att denna ska införas i ett nytt andra stycke i 21 § LVU. Bestämmelsen utgör det andra steget i prövningen av om vården ska upphöra eller inte som beskrivs ovan. För att tillämpa bestämmelsen krävs alltså att socialnämnd eller domstol har kommit fram till att förutsättningar för vård enligt 2 eller 3 § LVU inte längre finns. Det krävs också att nämnd eller domstol kommer fram till att de omständigheter som ledde till ett beslut om vård har förändrats på ett varaktigt och genomgripande sätt. Om så är fallet ska prövningen göras enligt förslaget till 21 § andra stycket LVU. Prövningen innebär att socialnämnd eller domstol ska bedöma om barnets hälsa eller utveckling riskerar att allvarligt skadas om vården upphör. Vid bedömningen av om det finns en sådan risk ska vad som bedöms vara bäst för barnet vara avgörande. I utredningen föreslås följande omständigheter ha betydelse vid prövningen.

- Barnets egen inställning till vården och fortsatt placering samt vad barnet uttryckt i övrigt.
- Barnets relation till vårdnadshavare, syskon, familjehemmet eller annan omsorgsgivare.
- Barnets förankring i förskola eller skola och i den sociala miljön.
- Barnets ålder, placeringstid och behov av kontinuitet.
- Om barnet har särskilda behov, pågående behandling eller annan insats.
- Andra omständigheter som kan beaktas.

Vidare föreslås att en ny bestämmelse tas in i 21 § andra stycket LVU som innebär att socialnämnden får en skyldighet revidera vårdplanen om vården ska fortsätta med stöd av den föreslagna bestämmelsen i 21 § andra stycket LVU.

Frågan om vård enligt LVU ska upphöra uppkommer i regel genom att någon part begär att vården ska upphöra. Rutinerna kring en hemtagningsbegäran är något som har utarbetats i praxis utan något

egentligt lagstöd. Utredningen föreslår därför att det förs in en bestämmelse i LVU om rätt för en part att begära att vården ska upphöra. Enligt nuvarande bestämmelser finns det ingenting som hindrar en part från att vid upprepade tillfällen begära att vården ska upphöra. I praktiken kan en part – vilket också sker – göra en ny hemtagningsbegäran direkt efter att en dom där frågan om vårdens upphörande prövats vunnit laga kraft. I utredningen föreslås därför att en socialnämnd inte behöver pröva en begäran om att vård enligt 2 § LVU ska upphöra om socialnämnden eller domstolen har prövat frågan de senaste sex månaderna.

Prövningen som ska göras av om ett flyttningsförbud ska meddelas liknar till stor del den prövning som följer av utredningens förslag till 21 § andra och tredje styckena LVU. Utredningen föreslår därför att möjligheten att besluta om flyttningsförbud i samband med att vård enligt LVU upphör tas bort. Det ska fortfarande vara möjligt att meddela beslut om flyttningsförbud i samband med att en frivillig placering enligt SoL upphör. Bestämmelserna om flyttningsförbud flyttas därför till SoL.

Majoriteten av de som vårdas med stöd av lagen är under 18 år, vilket innebär att den huvudsakliga tillämpningen av lagen alltså rör barn. Trots detta nämns ordet barn bara i tre bestämmelser i nuvarande LVU. För att stärka och synliggöra barnrättsperspektivet föreslår utredningen att barn ska inkluderas i den faktiska lagtexten och i lagens namn. Detta genom att den unge byts ut mot barnet eller den unge i de bestämmelser som är tillämpliga på en person under 18 år.

Jämställdhetsanalys

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för jämställdheten mellan flickor och pojkar eller kvinnor och män.

Barnkonsekvensanalys

Sverige har genom barnkonventionen åtagit sig att säkerställa alla barns rättigheter enligt konventionen. Barnets bästa ska vara vägledande i alla frågor som rör barnet och även vid eventuella inbördes konflikter mellan de olika rättigheterna i konventionen eller i andra avtal gällande mänskliga rättigheter.

Själva bakgrunden till uppdraget var att utreda förutsättningarna att införa barnets bästa som ett självständigt rekvisit vid prövning av upphörande av vård i familjehem enligt LVU. Utredningens olika förslag till bestämmelser bedöms alla bidra till att säkerställa barnets behov av trygghet och stabilitet och ytterligare stärka principen om barnets bästa.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer med utredningens förslag till lagändringar i alla dess delar. Förslagen bedöms bidra till ökad trygghet, säkerhet och stabilitet för placerade barn när frågan är om vården ska upphöra eller inte. Genom att i bestämmelsen tydligt ange vilka omständigheter som ska ligga till grund för prövningen om vården ska fortsätta trots att ursprungsgrunden för vård enligt 2 § eller 3 § LVU inte längre finns bedömer förvaltningen att prövningens bedömningsmodell är rättssäker och transparent.

Bilaga

Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU - Utredning som ett led i socialutskottets beredning av fråga om ändring i LVU